Gemeente Bergen op Zoom

RVB25-0029

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Het Regionaal Plan Energiesysteem - West-Brabant Energie in Balans vast te stellen, inclusief het document ‘samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB’
Nummer voorstel	:	RVB25-0029
Datum voorstel	:	20-05-2025
Portefeuillehouder(s)	:	Dhr. H.P. Verroen
Contactpersoon	:	Sabrina Mulders - Meesters
Afdeling	:	Vastgoed en Grondzaken
Contactpersoon Email	:	s.meesters@bergenopzoom.nl
Programmanummer en -naam	:	6. Duurzaamheid

Voorstel:

Het Regionaal Plan Energiesysteem - West-Brabant Energie in Balans vast te stellen, inclusief het document ‘samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB’

Type voorstel:

☑ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☑	☐
Financiële consequenties	☐	☑
Gevolgen voor de schuldenlast	☐	☑
Inspraakverordening van toepassing	☐	☑

Communicatieparagraaf:

Voor het opstellen van de RPE-WBEB is een uitgebreid participatietraject doorlopen waarbij op verschillende manieren in gesprek is gegaan met inwoners en stakeholders uit de regio. Een uniek onderdeel hiervan was het burgerforum, waarbij door loting geselecteerde inwoners vijf keer bijeenkwamen om mee te denken over grootschalige energieopwekking. Daarnaast is er een ‘tour’ door West-Brabant gegaan om op een laagdrempelige manier met verschillende groepen inwoners (ongeveer 400) te spreken over thema's als rechtvaardigheid, betaalbaarheid en solidariteit in de energietransitie. De RES-organisatie organiseerde ook een grote stakeholderbijeenkomst uit verschillende sectoren en een EnergieDag met als thema 'Beter in balans'.

Voor continue afstemming is een klankbordgroep actief die vier tot zes keer per jaar bijeenkomt. Om een breed publiek te bereiken, wordt gebruik gemaakt van de website RES West-Brabant, webinars, podcasts en LinkedIn. Ook zijn alle gemeenteraden meegenomen tijdens raadsledenbijeenkomsten.

Samenvatting:

In 2021 is de RES West-Brabant 1.0 vastgesteld, waarin is opgenomen hoe de regio West-Brabant in 2030 haar opgave voor 2,2 TWh duurzame opwek gaat realiseren. In 2024 is gewerkt aan een verbrede en verdiepende energiestrategie (ten opzichte van RES West-Brabant 1.0): het Regionaal Plan Energiesysteem - West-Brabant Energie in Balans (RPE-WBEB). Deze zet in op een robuust en toekomstbestendig regionaal energiesysteem met aandacht voor elektriciteit, warmte, waterstof en groen gas en de balans tussen vraag en aanbod. Deze strategie is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met inwoners, klankbordgroep en stakeholders, waarbij aandacht is besteed aan betaalbaarheid, rechtvaardigheid en solidariteit. Er zijn zeven bestuurlijke keuzes voorgelegd.

Het college van burgemeester en wethouders heeft eerder dit jaar, in het raadsvoorstel RVB25-0007, het RPE-WBEB ter consultatie aangeboden, aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft haar wensen en bedenkingen gedeeld over dit plan. Tevens hebben de andere gemeenten binnen de RES West-Brabant, het waterschap Brabantse Delta en de provincie Noord-Brabant hun wensen en bedenkingen geformuleerd en gedeeld. Op basis daarvan zijn wijzigingen doorgevoerd in het RPE-WBEB. De definitieve versie van het RPE-WBEB wordt nu ter vaststelling aangeboden, inclusief het document ‘samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB’ dat een integraal onderdeel is van het RPE-WBEB.

Bijlagen: (geef aan of een bijlage is bijgevoegd of ter inzage is gelegd; benoem en nummer deze bijlagen)

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
B25-008991	Aanbiedingsbrief definitieve versie RPE-WBEB	
B25-008992	Projectenboek – inspirerende voorbeelden uit WB	
B25-008993	Regionaal Plan Energiesysteem – West Brabant Energie in Balans, met markering n.a.v. bestuurlijke consultatie	
B25-008994	Regionaal Plan Energiesysteem – West Brabant Energie in Balans, definitieve versie	
B25-010124	Samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB	

Gemeente Bergen op Zoom

RVB25-0029

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering	:	26-06-2025
Nummer	:	RVB25-0029
Onderwerp	:	Het Regionaal Plan Energiesysteem - West-Brabant Energie in Balans vast te stellen, inclusief het document ‘samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB’

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

Het Regionaal Plan Energiesysteem - West-Brabant Energie in Balans vast te stellen, inclusief het document ‘samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB’

Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders heeft eerder dit jaar, in het raadsvoorstel RVB25-0007, het ‘Regionaal Plan Energiesysteem – West Brabant Energie in Balans’ (RPE-WBEB) ter consultatie aangeboden aan de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft haar wensen en bedenkingen gedeeld over dit plan. De gemeenteraad heeft de volgende wensen en bedenkingen meegegeven in de consultatie:

a. Bergen op Zoom levert een forse bijdrage aan de ontwikkeling van een robuust regionaal energiesysteem, door de komst van het 380 kV hoogspanningsstation in Halsteren.
b. Betreffende bestuurlijke keuze 4, dat de solidariteit voor energieprojecten onderschreven wordt, maar dat Bergen op Zoom eerst zelf meer contouren wil aanbrengen t.b.v. de invulling van de Auvergnepolder, voordat we op de verzoeken van Powerport kunnen reageren.
c. De gemeente Bergen op Zoom verzoekt om een verduidelijking op initiatieven ten aanzien van onderzoeken naar bovenlokale warmtenetten.
d. De gemeente Bergen op Zoom vraagt aandacht voor de communicatie naar inwoners en bedrijven over deze RPE-WBEB.

Buiten de gemeenteraad van de gemeente Bergen op Zoom hebben de andere gemeenten binnen de RES West-Brabant, het waterschap Brabantse Delta en de provincie Noord-Brabant hun wensen en bedenkingen geformuleerd en gedeeld. Op basis daarvan heeft de RES West-Brabant wijzigingen doorgevoerd in het RPE-WBEB. De definitieve versie van het RPE-WBEB wordt nu ter vaststelling aangeboden, inclusief het document ‘samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB’ dat een integraal onderdeel is van het RPE-WBEB.

Het college van burgemeester en wethouders is van mening dat de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad van de gemeente Bergen op Zoom voldoende zijn meegenomen in de aanpassing van het RPE-WBEB.

Verwerking wensen en bedenkingen

Hieronder licht het college toe wat de reactie is van de RES West-Brabant op de wensen en bedenkingen en geeft het college nadere toelichting over hoe invulling wordt gegeven aan de wensen en bedenkingen.

a. Bergen op Zoom levert een forse bijdrage aan de ontwikkeling van een robuust regionaal energiesysteem, door de komst van het 380 kV hoogspanningsstation in Halsteren.

In de bijlage 'samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB' erkent de RES West-Brabant dat de gemeente Bergen op Zoom een belangrijke bijdrage levert aan het regionaal energiesysteem.

b. Betreffende bestuurlijke keuze 4, dat de solidariteit voor energieprojecten onderschreven wordt, maar dat Bergen op Zoom eerst zelf meer contouren wil aanbrengen t.b.v. de invulling van de Auvergnepolder, voordat we op de verzoeken van Powerport kunnen reageren.

In de bijlage 'samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB' licht de RES West-Brabant toe dat de RES West-Brabant de dialoog faciliteert tussen de gemeenten, waarbij rekening gehouden wordt met de processen bij de individuele gemeenten. De invulling van de Auvergnepolder is hiervan een voorbeeld. Iedere gemeente behoudt zijn eigen besluitvormingsproces.

c. De gemeente Bergen op Zoom verzoekt om een verduidelijking op initiatieven ten aanzien van onderzoeken naar bovenlokale warmtenetten.

In de bijlage 'samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB' licht de RES West-Brabant toe dat voor het haalbaarheidsonderzoek West-Brabant onderzoek zal worden gedaan naar de restwarmtebronnen zoals beschreven in paragraaf 5.2.4 'warmtestrategieën' van het RPE-WBEB.

In het RPE-WBEB zijn ook de publieke belangen van het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) overgenomen en aangevuld met leidende principes vanuit de RES West-Brabant. Deze waren al in de eerdere versie opgenomen en zorgen ervoor dat een dergelijk haalbaarheidsonderzoek ook getoetst wordt op belangrijke uitgangspunten zoals betaalbaarheid voor de eindgebruiker, leveringszekerheid, in welke mate netcongestie wordt ontlast, etc. Het is dus niet een doel op zichzelf om een (bovenlokaal) warmtenet te realiseren. Er wordt onderzocht of dit een goed alternatief zou kunnen zijn voor (een deel) van de inwoners van de gemeente Bergen op Zoom om hun woning aardgasvrij te kunnen verwarmen.

d. De gemeente Bergen op Zoom vraagt aandacht voor de communicatie naar inwoners en bedrijven over deze RPE-WBEB.

In de bijlage 'samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB' licht de RES West-Brabant toe dat dit in lijn is met het RPE-WBEB. Communicatie naar lokale inwoners is de verantwoordelijkheid van de gemeente. De RES faciliteert. Suggestie is om hierin samen te werken in gebiedsaanpak.

De RES West-Brabant heeft een werkgroep RES communicatie. In deze werkgroep is de gemeente Bergen op Zoom ambtelijk vertegenwoordigd. Er wordt gewerkt aan een RES-brede communicatiestrategie betreffende het RPE-WBEB. Door deze samenwerking wordt geborgd dat er goed gecommuniceerd wordt met onze inwoners en dat er afstemming is met onze afdeling communicatie over de energietransitie.

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

Met het RPE-WBEB wordt beoogd een robuust en toekomstbestendig regionaal energiesysteem te realiseren dat duurzaam, betaalbaar, en maatschappelijk gedragen is. Dit systeem draagt bij aan de overgang naar een CO2-neutrale energievoorziening en bevordert solidariteit tussen gemeenten door de lusten en lasten eerlijk te verdelen. Daarnaast speelt het een cruciale rol in het versterken van de regionale infrastructuur en het creëren van synergie tussen energieopwekking en andere maatschappelijke opgaven, zoals ruimte, milieu en betaalbaarheid.

Uitwerking voorstel

Bestuurlijke keuzes

Om voorbereid te zijn op de toekomst als het gaat om het regionaal energiesysteem is het belangrijk om nu bestuurlijke keuzes te maken of richting te kiezen. In het RPE-WBEB staan zeven belangrijke bestuurlijke keuzes die belangrijk zijn voor ons regionaal energiesysteem van de toekomst. Sommige keuzes zijn inhoudelijk, andere procesmatig. Om te komen tot de bestuurlijke keuzes is gekeken naar publieke belangen en leidende principes. De publieke belangen zijn betaalbaar en economisch krachtig, rechtvaardig, betrouwbaar en veilig, ruimte en milieu, duurzaam, transparante afweging belangen. De leidende principes zijn: verantwoordelijkheid zo laag mogelijk in het systeem (met solidariteit tussen gemeenten), versterken van het regionale systeem, optimaal benutten van duurzame regionale bronnen en van de regionale infrastructuur.
De concrete bestuurlijke keuzes in RPE-WBEB zijn:

1. We vormen gebiedscoalities voor het optimaal benutten van de schaarse capaciteit op het elektriciteitsnet.
2. We maken procesafspraken over de bovenlokale warmteprogrammering.
3. We geven prioriteit aan de stimulering van energiehubs.
4. We zijn als regio solidair met de Powerport, een gebied waar veel energieprojecten bij elkaar komen die van groot maatschappelijk en economisch belang voor de gehele regio zijn. Bij iedere locatiekeuze voor de Powerport stellen wij onszelf de vraag of een deel van de ruimtevraag elders in de regio overgenomen kan worden.
5. We voeren regie op de ruimtelijke verdeling van batterijparken.
6. We kiezen voor kansrijke waterstofclusters.
7. We voeren regie op de opschaling van groen gasproductie.

Bestuurlijke besluitvorming in de raad
Tijdens de Raadsledenbijeenkomst van 3 december 2025 heeft uw raad een toelichting van het programmateam RES West-Brabant gekregen. Zij zijn met uw raad op dat moment in dialoog gegaan om ervaringen, tips en wensen op te halen die leven bij uw achterban in de gemeente Bergen op Zoom.

Op 27 maart 2025 is het RPE-WBEB ter consulatie behandeld tijdens de raadsvergadering en voorzien van wensen en bedenkingen. Inmiddels zijn alle wensen en bedenkingen van de gemeenten binnen de RES West-Brabant, het waterschap Brabantse Delta en de provincie Noord-Brabant verwerkt in de bijlage ‘samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB’.

De RES West-Brabant streeft ernaar om dit plan in RES stuurgroep van 2 juli 2025 vast te stellen.

Consequenties van het voorstel

Het Regionaal Plan Energiesysteem – West Brabant Energie in Balans, inclusief het document ‘samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB’ dat een integraal onderdeel is van het RPE-WBEB, wordt aan de gemeenteraad aangeboden ter vaststelling. De RES West-Brabant streeft er naar om begin juli het dit plan in de stuurgroep vast te stellen. Na deze vaststelling kan verder gewerkt worden aan het uitvoeringsprogramma van het RPE-WBEB.

Duurzaamheid

Een van de doelstellingen uit het Bestuursakkoord betreft de inzet tot realisatie van doelstellingen uit de Regionale Energie Strategie. Om de energietransitie mogelijk te maken werken we vanuit het Klimaatakkoord regionaal samen binnen de Regionale Energie Strategie (RES).

Risico paragraaf

Argumenten voor:
Een belangrijk aspect van het RPE-WBEB is de ontwikkeling naar een volledig energiesysteem dat bestaat uit vier energiedragers: elektriciteit, warmte, waterstof en groen gas. Tevens wordt met het RPE-WBEB een gebiedsgerichte aanpak gehanteerd, waarbij gewerkt wordt met vijf deelgebieden, in plaats van individuele gemeentelijke bijdragen. Dit maakt een betere regionale afstemming mogelijk. Een voordeel is de integrale benadering. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar energie als losstaand thema, maar wordt het in samenhang gebracht met andere maatschappelijke opgaven. Ook is er in het RPE-WBEB meer aandacht voor de maatschappelijke impact van de energietransitie en de betaalbaarheid voor inwoners. Dit om te zorgen dat de overgang naar duurzame energie voor iedereen haalbaar en betaalbaar blijft.

De wensen en bedenkingen van de deelnemende gemeenten, het waterschap Brabantse Delta en de provincie West-Brabant zijn verwerkt.

Argumenten tegen, alternatieven en risico's:
Het RPE-WBEB richt zich op verschillende belangrijke uitdagingen die opgepakt worden op weg naar een robuust en toekomstgericht regionaal energiesysteem. Een van de meest urgente uitdagingen is de netcongestie op het elektriciteitsnet. Vraag en aanbod van energie is nu niet optimaal op elkaar afgestemd. Daarnaast is het vinden van geschikte locaties voor energie-infrastructuur een complexe opgave, waarbij rekening gehouden moet worden met zowel ruimtelijke als maatschappelijke aspecten. Het integraal bekijken van deze opgaven in een gebied is daarbij van groot belang. Dit vraagt solidariteit omdat deze opgaven vaak gemeentegrens overstijgend zijn of dat er gemeentegrens overstijgende belangen zijn.

Het creëren van een goede balans tussen verschillende energiedragers vraagt om zorgvuldige afstemming, terwijl ook het waarborgen van solidariteit tussen gemeenten essentieel is voor een eerlijke verdeling van lusten en lasten. Een andere belangrijke uitdaging is het borgen van betaalbaarheid voor inwoners, zodat de energietransitie voor iedereen haalbaar blijft.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, werkt het RPE-WBEB toe naar een toekomstbestendig energiesysteem met duidelijke kenmerken. Dit systeem moet allereerst CO2-neutraal en betrouwbaar zijn, zodat we kunnen rekenen op een duurzame energievoorziening. De organisatie gebeurt van onderop, waarbij gestreefd wordt naar lokale uitvoering waar mogelijk en regionale afstemming waar nodig. Water en bodem worden gehanteerd als sturende principes bij de inrichting van het systeem. Belangrijk voor het slagen van de energietransitie is dat het systeem maatschappelijk gedragen wordt en betaalbaar blijft voor alle inwoners.

Geïdentificeerde risico's

Risico-onderdelen	NvT	Laag	Neutraal	Hoog
1. Realiseren maatschappelijke effecten			X	
2. Politiek-bestuurlijk en draagvlak			X	
3. Imago gemeente			X	
4. Algemene en externe omgeving			X	
5. Veiligheid			X	
6. Financiën		X		
7. Juridisch			X	
8. Planning				X
9. Kwaliteit uitvoering			X	
10. Capaciteit organisatie en samenwerking partners		x		

Beheersmaatregelen risico's hoog

	Risico	Effect	Beheersmaatregel	Verantwoordelijke
1.	Planning	RPE-WBEB kan niet tijdig worden vastgesteld in het RES verband, met als risico vertraging in de uitwerking van het uitvoeringsprogramma van het RPE-WBEB.	Dit raadvoorstel uiterlijk behandelen op 26-06-2025 tijdens de raadsvergadering.	College van B&W en gemeenteraad

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De secretaris,

J. Perfors

De burgemeester,

drs. M. Mulder MSc.

RVB25-0029

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college van 20 mei 2025, nr. RVB25-0029;

gelet op dat de Nederlandse Klimaatwet vereist dat overheden een strategie opstellen om in 2050 volledig klimaatneutraal te zijn en in 2030 een uitstootreductie van 55% te realiseren. De RPE-WBEB vloeit voort uit de Klimaatwet en het Klimaatakkoord als strategie om bij te dragen aan het behalen van deze wettelijke doelstellingen.

BESLUIT:

Het Regionaal Plan Energiesysteem - West-Brabant Energie in Balans vast te stellen, inclusief het document ‘samengevoegde wensen en bedenkingen RPE-WBEB’

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 26 juni 2025

De griffier,	De voorzitter,
drs. E.P.M. van der Meer	drs. M. Mulder MSc.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

Meer, L. (Lenneke) van der
L.vanderMeer@bergenopzoom.nl
26-06-2025 23:29
a212c395978a1c6801fafc08ab8e30b247f626ded019dacb6843bb1ff7e28c72

Mulder, M. (Margo)
m.mulder@bergenopzoom.nl
06-27-2025 11:40
9ab7ade2899ec0c3fb8ef1e9f9d7252edda9d06eeff3b35fb84cfb65bb994cae

